



JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 10. august 2016
Kontor: Insolvensretskontoret
Sagsbeh: Christian Nikolaj Søberg
Sagsnr.: 2016-0030-4711
Dok.: 2026441

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 786 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 15. juli 2016. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Søren Pind

/

Lenart Houmann

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 786 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes kommentere henvendelse af 15/7 2016 fra Henrik Mähl Kristiansen og Lisbeth Skalborg vedr. bobestyreromkostninger.”

Svar:

1. I henvendelsen, som er nævnt i spørgsmålet, beskriver forældrene til en 26-årig kvinde, hvordan hun og hendes kæreste på tragisk vis blev ramt af en bil og afgik ved døden. Det fremgår af henvendelsen, at forældrenes 2-årige barnebarn er den eneste arving i boet efter datteren. Det fremgår endvidere, at det ikke har været muligt at få datterens dødsbo behandlet ved et privat skifte, og at dødsboet derfor skal behandles ved bobestyrer. Det fremgår endelig, at forældrene er uforstående over for, at det ikke er bilistens ansvarsforsikring, som skal dække de omkostninger, der vil være forbundet med at få skiftet datterens dødsbo.

Justitsministeriet finder det af principielle grunde rigtigst ikke at kommentere konkrete sager, der verserer eller har verseret ved domstolene.

2. Justitsministeriet kan imidlertid mere generelt oplyse, at det efter dødsboskiftelovens § 25, stk. 1, nr. 3, er en grundlæggende betingelse for, at et bo kan udleveres til privat skifte, at bl.a. mindst én arving kan optræde under skiftet uden at være repræsenteret ved værge eller skifteværge.

Såfremt alle arvinger i boet er repræsenteret ved værge, skal skifteretten udlevere boet til behandling ved bobestyrer, jf. dødsboskiftelovens § 36, nr. 3.

Udlevering af et bo til privat skifte indebærer, at arvingerne råder over boets aktiver og træffer bestemmelse i boets anliggender, og at arvingerne – såfremt de helt eller delvis har delt boets aktiver – som udgangspunkt hæfter personligt og solidarisk for gælden. For en arving, der ved boets udlevering er repræsenteret ved værge, er hæftelsen dog begrænset til værdien af det, vedkommende har modtaget, og i det forhold, i hvilket arvingen er berettiget til at modtage bos- og arvelod.

Hensigten med betingelsen i dødsboskiftelovens § 25, stk. 1, nr. 3, er bl.a. at tilgodese det fornødne hensyn til afdødes kreditorer, således at der i boet mindst er én arving, som kan påtage sig et personligt ansvar og hæfte fuldt ud for eventuel ubetalt gæld, hvilket sikrer, at eventuelle kreditorer kan

holde sig til denne arving, såfremt boet deles, inden al gæld i boet er betalt.

3. Justitsministeriet kan endvidere generelt oplyse, at færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1386 af 11. december 2013, indeholder regler om erstatning og forsikring i kapitel 16. Det følger således af lovens § 101, stk. 1, at den, der er ansvarlig for et motordrevet køretøj, skal erstatte skader, som køretøjet volder ved færdselsuheld eller ved eksplosion eller brand, der hidrører fra brændstofanlæg i køretøjet. Såfremt et motordrevet køretøj volder skade på anden måde end nævnt i § 101, stk. 1, skal den, der er ansvarlig for køretøjet, betale erstatning efter lovgivningens almindelige regler, jf. § 102.

Erstatningsansvaret efter færdselslovens § 101 og § 102 påhviler den ejer eller bruger, der benytter køretøjet eller lader det benytte. Føreren er erstatningsansvarlig efter lovgivningens almindelige regler, jf. § 104, stk. 1 og 2.

Efter færdselslovens § 105, stk. 1, 1. pkt., skal krav om erstatning for skader forvoldt af motordrevne køretøjer være dækket af en forsikring i et ansvarsforsikringselskab, der har Finanstilsynets tilladelse (koncession) til at drive forsikringsvirksomhed. Forsikringselskabet hæfter umiddelbart over for skadelidte for erstatning efter § 105, stk. 1, jf. § 108, stk. 1.

4. Erstatningsansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 266 af 21. marts 2014, indeholder dansk rets almindelige regler om udmåling af erstatning og godtgørelse for personskade og tab af forsørger. Loven indeholder således regler om udmåling af erstatning i de tilfælde, hvor der efter almindelige erstatningsregler (f.eks. den almindelige culparegel) findes en ansvarlig skadevolder. Loven finder tillige anvendelse, hvor ansvaret påhviler den ansvarlige skadevolder på objektivt grundlag (f.eks. efter færdselslovens § 101, stk. 1).

Som det fremgår ovenfor skal krav om erstatning for skader forvoldt af motordrevne køretøjer være dækket af en ansvarsforsikring, jf. færdselslovens § 105, stk. 1. Forsikringselskabet hæfter umiddelbart over for skadelidte for erstatning, jf. færdselslovens § 108, stk. 1.

5. Dansk erstatningsret bygger på det princip, at der som hovedregel kun kan kræves erstatning, når skadelidte har lidt et tab, det vil sige er blevet påført en økonomisk skade. Herudover er der dog på visse helt særlige områder fastsat regler om godtgørelse for ikke-økonomisk skade, f.eks. godt-

gørelse for svie og smerte, godtgørelse for varigt mén og godtgørelse for tort.

Dansk erstatningsret bygger endvidere på det princip, at det som udgangspunkt kun er den umiddelbart skadelidte, der kan kræve erstatning, hvori- mod andre personer, som kun indirekte lider tab ved personskaden, ikke kan kræve erstatning.

Reglerne om erstatning til efterladte i erstatningsansvarsloven udgør dog en undtagelse fra udgangspunktet om, at det kun er den umiddelbart skade- lidte, der kan kræve erstatning. Erstatningsansvarsloven indeholder således bl.a. særlige regler om forsørgertabserstatning.

Erstatningsansvarslovens § 12 fastslår, at den, der er erstatningsansvarlig for en andens død, bl.a. skal betale erstatning for tab af forsørger. Det er en betingelse for forsørgertabserstatning, at afdøde var forsørger. Erstatnings- ansvarslovens §§ 13-14 indeholder nærmere regler om udmåling af forsør- gertabserstatningen til henholdsvis ægtefælle/samlever og børn.

Herudover kan efterladte efter erstatningsansvarslovens § 12 tilkendes er- statning for rimelige begravelsesudgifter i forbindelse med selve begravel- sen og anlæg af gravsted.

Det oprindelige udkast til erstatningsansvarslovens § 12 indeholdt også er- statning for ”andet tab i anledning af dødsfaldet”, jf. Betænkning nr. 679/1973 om erstatning for tab ved personskade og tab af forsørger. Erstat- ning for andet tab i anledning af dødsfaldet udgik imidlertid af bestemmel- sen i Betænkning nr. 829/1978 om lempelse af erstatningsansvar m.v. Det fremgår af betænkningen, at formuleringen blev udeladt, da den åbnede mulighed for at tilkende erstatning til en ubestemt personkreds, og da dens rækkevidde var upræcis. Det fremgår således af betænkningen, at det er overladt til retspraksis at afgøre, i hvilket omfang der ud over erstatning for tab af forsørger og for begravelsesudgifter kan gives erstatning i anled- ning af dødsfald. Yderligere fremgår det af betænkningen, at der kan ydes erstatning for sådanne ”andre krav”, hvis det findes rimeligt begrundet. Formuleringen af erstatningsansvarsloven § 12 blev videreført i den senere Betænkning nr. 976/1983 om udmåling af erstatning ved person- skade og tab af forsørger og i lov nr. 228 af 23. maj 1984 om erstatnings- ansvar.

Det er således overladt til domstolene at afgøre, i hvilket omfang der ud over erstatning for tab af forsørger og for begravelsesudgifter kan gives er-

statning i anledning af dødsfald til efterladte.

I Vestre Landsrets dom af 4. januar 2006, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2006, s. 1311, fandt retten, at der hverken efter forarbejderne til eller ordlyden af erstatningsansvarslovens § 12 var grundlag for at tilkende erstatning for bl.a. udgifter til bobestyrerbehandling. Landsretten lagde i denne forbindelse særligt vægt på tidligere retspraksis og på reglen i erstatningsansvarslovens § 14 a, som indebærer, at der kan tilkendes et overgangsbeløb til en efterladt, der skal dække de forskellige uforudsete udgifter, som et dødsfald medfører.

Efter erstatningsansvarslovens § 14 a kan der endvidere tilkendes efterladte et overgangsbeløb, der skal dække de forskellige uforudsete udgifter, som et dødsfald ofte medfører. Overgangsbeløbet udgør i 2016 158.500 kr. Overgangsbeløbet kan udbetales uafhængigt af en eventuel forsørgertabserstatning, mens den, der har fået udbetalt et overgangsbeløb, ikke tillige kan tilkendes særskilt erstatning for begravelsesudgifter.

Endelig kan der efter erstatningsansvarslovens § 26 a i visse tilfælde tilkendes godtgørelse for ikke-økonomisk skade til efterladte. Efter bestemmelsen er der som udgangspunkt mulighed for, at hjemmeboende og/eller mindreårige børn til en forælder, der afgår ved døden, kan få tilkendt en godtgørelse, hvis dødsfaldet er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed.

6. Samlet set er det på denne baggrund Justitsministeriets opfattelse, at der ikke er anledning til at foreslå ændringer af reglerne på området.